

VAMMAISTEN OPISKELIJOIDEN VALMENTAVA JA KUNTOUTTAVA
OPETUS JA OHJAUS AMMATILLISESSA PERUSKOULUTUKSESSA

Ammattiopiston rehtori hyväksynyt 28.9.2010
Voimaantulo 1.8.2010

JOHDANTO	4
VAMMAISTEN OPISKELIJOIDEN VALMENTAVAN JA KUNTOUTTAVAN OPETUKSEN JA OHJAUKSEN TAVOITTEET JA KOULUTUKSEN MUODOSTUMINEN	5
TYÖHÖN JA ITSENÄISEEN ELÄMÄÄN VALMENTAVA JA KUNTOUTTAVA OPETUS JA OHJAUS (VALMENTAVA II)	5
Koulutuksen tavoitteet.....	5
ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT	6
Elinikäisen oppimisen avaintaitojen kuvaus	6
VALMENTAVA II – TYÖHÖN JA ITSENÄISEEN ELÄMÄÄN VALMENTAVAN JA KUNTOUTTAVAN OPETUKSEN JA OHJAUKSEN TAVOITTEET JA ARVIOINTI.....	7
Opiskeluvalmiudet.....	7
Oppimaan oppiminen	7
Viestintä ja vuorovaikutus	7
Toinen kotimainen kieli ja/tai vieraat kielet	7
Matematiikka	7
Tietotekniikka	8
Toimintakyvyn edistyminen	8
Yhteiskunnassa toimiminen	8
Itsetuntemus ja sosiaaliset taidot	8
Arkielämäntaidot ja itsenäisen asumisen valmiudet	8
Vapaa-aika.....	9
Liikunta ja motoriset taidot	9
Terveystieto	9
Taide ja kulttuuri.....	9
Työelämävalmiudet	10
Työelämävalmiudet ja työelämään valmentautuminen	10
Valinnaiset opinnot.....	10
ARVIOINTI	10
OPINTO-OHJAUS.....	10

LUKUSUUNNITELMA

VAMMAISTEN OPISKELIJOIDEN VALMENTAVA JA KUNTOUTTAVA OPETUS JA OHJAUS AMMATILISESSA PERUSKOULUTUKSESSA

Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus 40–80 ov (Valmentava II)

Palveluala, Pohjolankatu 12, Lappeenranta

OPINNOT	1 lv	2 lv
<i>OPISKELUVALMIUDET</i>		
Oppimaan oppiminen	x	x
Viestintä ja vuorovaikutus	x	x
Toinen kotimainen kieli ja/tai vieraat kielet	x	x
Matematiikka	x	x
Tietotekniikka	x	x
<i>TOIMINTAKYVYN EDISTYMINEN</i>		
Yhteiskunnassa toimiminen	x	x
Itsetuntemus ja sosiaaliset taidot	x	x
Arkielämäntaidot ja itsenäisen asumisen valmiudet	x	x
Vapaa-aika		x
Liikunta ja motoriset taidot	x	x
Terveystieto	x	x
Taide ja kulttuuri	x	x
<i>TYÖELÄMÄVALMIUDET</i>		
Työelämävalmiudet ja työelämään valmentautuminen	x	x
<i>VALINNAISET OPINNOT</i>		

JOHDANTO

Vammaisten opiskelijoiden valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus on ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 630/1998, 3 §:n mukaan ammatillisen peruskoulutuksen yhteydessä järjestettävää, ei tutkintoon johtavaa koulutusta.

Asetuksessa ammatillisesta koulutuksesta 8 a § (9.12.1999/1139) valmentavan ja kuntouttavan opetuksen ja ohjauksen laajuus on vähintään 20 ja enintään 40 opintoviikkoa, erityisten syiden perusteella koulutuksen laajuus voi olla kuitenkin enintään 80 opintoviikkoa. Koulutuksen tavoitteena on valmentaa ja kuntouttaa opiskelija ammatilliseen peruskoulutukseen siirtymistä varten. Jos opiskelijan ei vammaisuuden tai sairauden vuoksi ole mahdollista siirtyä ammatilliseen perustutkintoon johtavaan koulutukseen, valmentavan ja kuntouttavan opetuksen ja ohjauksen laajuus on vähintään 40 ja enintään 120 opintoviikkoa. Koulutuksen tavoitteena on tällöin valmentaa ja kuntouttaa työhön ja itsenäiseen elämään. Opetushallituksen vahvistamat opetussuunnitelman perusteet ovat määräys, jota koulutuksen järjestäjän tulee noudattaa opetussuunnitelmassaan ja koulutusta järjestäessään.

Koulutuksen tehtävänä on antaa vammaisuuden, sairauden, kehityksen viivästymisen, tunne-elämän häiriön tai muun syyn vuoksi runsaasti erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille lisää valmiuksia, mahdollisuuksia ja edellytyksiä ammatilliseen peruskoulutukseen, työhön ja itsenäiseen elämään.

Koulutuksen tehtävänä on toimia nivelvaiheen koulutuksena perusopetuksen ja ammatillisen peruskoulutuksen välillä. Lisäksi koulutus tukee aikuisena vammautuneen tai sairastuneen opiskelijan uudelleen kouluttautumista ja siirtymistä takaisin työelämään tai koulutukseen. Vammaisten opiskelijoiden valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus toteutetaan yhteistyössä opiskelijan kuntoutumista tukevien tahojen kanssa.

Koulutuksen toteuttaminen edellyttää erityispedagogisia lähestymistapoja, monipuolisia ja joustavia opetusmenetelmiä, toimintatapoja ja oppimisympäristöjä. Opiskelijan tukitoimien jatkuvuuden, oikeellisuuden ja riittävyyden turvaamisen lähtökohtana on tiedon siirtyminen koulutuksen nivelvaiheissa, verkostoyhteistyö, moniammatillisen osaamisen hyödyntäminen sekä yhteistyö kodin ja opilaitoksen välillä.

Vammaisten opiskelijoiden valmentavan ja kuntouttavan opetuksen ja ohjauksen tavoitteet ja opinnot määräytyvät joustavasti opiskelijan yksilöllisten voimavarojen ja hänen elämäntilanteensa mukaisesti.

VAMMAISTEN OPISKELIJOIDEN VALMENTAVAN JA KUNTOUTTAVAN OPETUKSEN JA OHJAUKSEN TAVOITTEET JA KOULUTUKSEN MUODOSTUMINEN

Vammaisten opiskelijoiden valmentavan ja kuntouttavan opetuksen ja ohjauksen tavoitteena on, että opiskelija kehittää koulutuksen aikana osaamistaan, hankkii ammatillisessa koulutuksessa, työelämässä ja itsenäisessä elämässä tarvitsemiaan valmiuksia sekä selkiyttää tulevaisuuden suunnitelmiaan. Valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus edistää erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden tasavertaisuutta koulutuksessa, työelämässä ja hyvän elämän saavuttamisessa yhteiskunnan jäsenenä. Koulutus tukee opiskelijan kokonaisvaltaista kasvua ja tasapainoista kehitystä hyödyntämällä elämäntapa- ja elämäntilanteiden periaatteita. Tällä tarkoitetaan nuoruuteen ja aikuisuuteen liittyvien psykososiaalisten kehitysvaiheiden ja – tehtävien tunnistamista ja yksilöllisten ohjaustarpeiden huomiointia.

Koulutuksen tavoitteena on, että opiskelija osallistuu mahdollisimman itsenäisesti, pitkäjänteisesti ja vastuullisesti opiskeluunsa ja elämäänsä koskevaan suunnitteluun ja suunnitelmien toteuttamiseen. Tavoitteena on, että opiskelija kasvaa sisäiseen yrittäjyyteen. Tällä tarkoitetaan yritteliästä elämäntapaa, halua kehittää itseään ja työskennellä tavoitteellisesti vahvuuksia hyödyntäen. Sisäinen yrittäjyys käsittää myös rohkeuden kokeilla erilaisia asioita opiskelussa, työssä ja arjessa.

Kuntoutuminen ja opiskelu nivELYvät toisiinsa. Kuntoutuminen integroituu joustavasti opiskelijan opiskelupäivään ja oppimiseen. Opetuksen järjestämisen ja toteuttamistavan tulee tukea opiskelijan kuntoutumista.

Vammaisten opiskelijoiden valmentavassa ja kuntouttavassa opetuksessa ja ohjauksessa työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä järjestettävästä koulutuksesta käytetään jäljempänä ilmaisua työpaikalla tapahtuva työelämään valmentautuminen. Sen järjestämisessä tulee noudattaa, mitä lain 630/98, 16 §:ssä on säädetty työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä järjestettävästä koulutuksesta.

TYÖHÖN JA ITSENÄISEEN ELÄMÄÄN VALMENTAVA JA KUNTOUTTAVA OPETUS JA OHJAUS (VALMENTAVA II)

Työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa ja kuntouttavassa opetuksessa ja ohjauksessa (Valmentava II) opiskelija itsenäistyy elämän eri osa-alueille ja valmentautuu työhön.

Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus (Valmentava II) on laajuudeltaan vähintään 40 opintoviikkoa ja enintään 120 opintoviikkoa. Koulutuksen järjestäjän päätöksellä voidaan opiskelijan opiskeluaikaa muuttaa yksilöllisten tarpeiden ja tavoitteiden mukaan. Opiskelun tavoitteet ja painopistealueet voivat muuttua opiskelun kuluessakin mm. opiskelijan elämäntilanteen tai terveydentilan muutoksien vuoksi.

Opiskelija, jonka keskeisenä tavoitteena on valmentautuminen työhön ja itsenäiseen elämään sekä samalla omatoimisuuden, arkielämäntaitojen ja toimintakyvyn edistäminen, ohjataan opiskelemaan Valmentava II:een.

KOULUTUKSEN TAVOITTEET

Koulutuksen tavoitteena on, että opiskelija kehittää omatoimisuuttaan ja toimintakykyään erilaisissa ympäristöissä. Hän saa valmiuksia elinikäiseen oppimiseen, omaksuu itselleen sopivia keinoja selviytyä arjessa ja osaa toimia yhteiskunnan aktiivisena jäsenenä. Opiskelija selviytyy jokapäiväisessä elämässä mahdollisimman itsenäisesti ja kykenee ottamaan vastuuta elämästään omien edellytystensä mukaan.

Lisäksi tavoitteena on, että opiskelija hankkii tietoa työelämästä ja löytää yhdessä yhteistyötahojensa kanssa sopivan muodon osallistua työelämään sekä valmentautuu toimimaan työyhteisön jäsenenä.

Valmentava II -koulutuksen alkuvaiheessa opiskelijoiden tavoitteissa painottuvat vahvuuksien ja tuen tarpeiden kartoittaminen, itse-tuntemuksen ja -luottamuksen ja arkielämän taitojen lisääminen. Opintojen kuluessa opiskelija hankkii valmiuksia työhön ja itsenäiseen elämään yhteistyössä kotikunnan ja tukiverkoston kanssa. Tavoitteena on, että opiskelija löytää työn ja toimeentulon, asumisen, vapaa-ajan, sosiaalisten suhteiden ja kuntoutumisen osalta kokonaisvaltaisen ratkaisun hyvään elämään. Koulutuksen aikana selvitetään itsenäisen elämän edellyttämät ohjaus- ja tukipalvelut sekä apuvälineet.

Opiskelijalla on valmentavassa ja kuntouttavassa opetuksessa ja ohjauksessa useita vaihtoehtoisia opintopolkuja, jotka pohjautuvat yksilöllisiin ratkaisuihin henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman (HOJKS) ja henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman (HOPS) mukaisesti.

ELINIKÄISEN OPPIMISEN AVAINTAIDOT

Elinikäisen oppimisen avaintaidoilla tarkoitetaan osaamista, jota tarvitaan jatkuvassa oppimisessa, tulevaisuuden ja uusien tilanteiden haltuunotossa sekä työelämän muuttuvissa olosuhteissa selviytymisessä. Elinikäisen oppimisen taidot ovat tärkeä osa ammatitaitoa ja kuvastavat yksilön älyllistä joustavuutta ja erilaisista tilanteista selviytymistä. Ne lisäävät kaikilla aloilla tarvittavaa ammatillisuutta ja kansalaisvalmiuksia, ja niiden avulla opiskelijat pystyvät seuraamaan yhteiskunnassa ja työelämässä tapahtuvia muutoksia ja toimimaan muuttuvissa oloissa. Niillä on myös suuri merkitys yksilön elämän laatuun ja persoonallisuuden kehittymiseen.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen tavoitteet on kuvattu tässä opetussuunnitelman perusteessa ammatillisen peruskoulutuksen vastaavia tavoitteita mukaellen. Vammaisten opiskelijoiden valmentavassa ja kuntouttavassa opetuksessa ja ohjauksessa tavoitteet muokataan opiskelijan yksilöllisten tavoitteiden mukaan. Elinikäisen oppimisen avaintaidot otetaan huomioon opintojen sisällöissä eikä niitä arvioida erikseen.

Elinikäisen oppimisen avaintaitojen kuvaus

Oppiminen ja ongelmanratkaisu

Opiskelija suunnittelee toimintaansa sekä kehittää itseään ja työtään. Hän arvioi omaa osaamistaan. Hän ratkaisee työssään ongelmia sekä tekee valintoja ja päätöksiä. Hän toimii työssään joustavasti, innovatiivisesti ja uutta luovasti. Hän hankkii tietoa, jäsentää, arvioi ja soveltaa sitä.

Vuorovaikutus ja yhteistyö

Opiskelija toimii tilanteen vaatimalla tavalla erilaisissa vuorovaikutustilanteissa sekä ilmaisee itseään yksilöllisellä kommunikaatiotavallaan. Hän toimii yhteistyökykyisesti erilaisten ihmisten kanssa ja työryhmän jäsenenä sekä kohtelee erilaisia ihmisiä tasavertaisesti. Hän noudattaa yleisesti hyväksytyjä käyttäytymissääntöjä ja toimintatapoja. Hän hyödyntää saamaansa palautetta toiminnassaan.

Ammattietiikka

Opiskelija toimii tehtävissään ammatin arvoperustan mukaisesti. Hän sitoutuu työhönsä ja toimii vastuullisesti noudattaen tehtyjä sopimuksia ja ammattiinsa kuuluvaa etiikkaa.

Terveys, turvallisuus ja toimintakyky

Opiskelija toimii turvallisesti ja vastuullisesti työ- ja vapaa-aikana sekä liikenteessä ja ylläpitää terveellisiä elintapoja sekä toimintakykyään. Hän työskentelee ergonomisesti ja hyödyntää terveystieteitä sekä ehkäisee työhön ja työympäristöön liittyviä vaaroja ja terveyshaittoja.

Aloitekyky ja yrittäjäyys

Opiskelija edistää toiminnallaan tavoitteiden saavuttamista. Hän toimii aloitteellisesti ja asiakaslähtöisesti. Hän suunnittelee toimintaansa ja työskentelee tavoitteiden saavuttamiseksi. Hän toimii taloudellisesti ja tuloksellisesti ja johtaa itseään. Hän mitoittaa oman työnsä tavoitteiden mukaan.

Kestävä kehitys

Opiskelija toimii kestävän kehityksen ekologisten, taloudellisten, sosiaalisten sekä kulttuuristen periaatteiden mukaisesti. Hän noudattaa alan työtehtävissä keskeisiä kestävän kehityksen sääntöjä, määräyksiä ja sopimuksia.

Estetiikka

Opiskelija ottaa toiminnassaan huomioon esteettiset tekijät. Hän edistää tai ylläpitää työympäristönsä viihtyisyyttä ja muuta esteettisyyttä.

Viestintä ja mediaosaaminen

Opiskelija tai tutkinnon suorittaja viestii monimuotoisesti ja vuorovaikutteisesti tilanteeseen sopivalla tavalla hyödyntäen kielitaitoaan. Opiskelija havainnoi, tulkitsee sekä arvioi kriittisesti erilaisia mediatuotteita. Hän käyttää mediaa ja viestintäteknologiaa sekä tuottaa media-aineistoja.

Matematiikka ja luonnontieteet

Opiskelija käyttää peruslaskutoimituksia tehtävissään vaadittavien ja arkipäivän laskutehtävien ratkaisemisessa. Hän käyttää esim. kaavoja, kuvaajia, kuvioita ja tilastoja ammattitehtävien ja -ongelmien ratkaisemisessa. Opiskelija soveltaa fysiikan ja kemian lainalaisuuksiin perustuvia menetelmiä ja toimintatapoja työssään.

Teknologia ja tietotekniikka

Opiskelija hyödyntää ammatissa käytettäviä teknologioita monipuolisesti. Hän ottaa työssään huomioon tekniikan hyödyt, rajoitukset ja riskit. Hän käyttää tietotekniikkaa monipuolisesti työtehtävissään ja kansalaisena.

Aktiivinen kansalaisuus ja eri kulttuurit

Opiskelija osallistuu rakentavalla tavalla yhteisön toimintaan ja päätöksentekoon. Hän toimii oikeuksiensa ja velvollisuuksiensa mukaisesti sekä tehtävissään että arkielämässä. Hän noudattaa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslakeja. Hän toimii asiallisesti ja työelämän vaatimusten mukaisesti eri kulttuuritaustan omaavien ihmisten kanssa kotimaassa ja kansainvälisissä toimintaympäristöissä.

VALMENTAVA II – TYÖHÖN JA ITSENÄISEEN ELÄMÄÄN VALMENTAVAN JA KUNTOUTTAVAN OPETUKSEN JA OHJAUKSEN TAVOITTEET JA ARVIOINTI

Vammaisten opiskelijoiden valmentavan ja kuntouttavan opetuksen ja ohjauksen lähtökohtana ovat opiskelijan tarpeet. Opintojen tavoitteet, sisältö ja laajuus valitaan ja suunnitellaan opiskelijan henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaisesti ja opintojen arviointi toteutetaan suhteutettuna tavoitteisiin yksilöllisesti ja joustavasti.

Opintojen tarkemmat sisällöt määräytyvät opiskelijan osaamisen ja tarpeiden mukaisesti. Opinnot kirjataan opiskelijan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan (HOPS).

Opiskeluvalmiudet

OPPIMAAN OPPIMINEN

Tavoitteet

Opiskelija saavuttaa opiskeluvalmiudet, joiden avulla opiskelija saa elämässään ja työssään tarvittavat valmiudet elinikäiseen oppimiseen. Opiskelija osaa omien edellytysiensä mukaisesti hankkia, vastaanottaa ja soveltaa tietoa päivittäisessä toiminnassa ja ongelmanratkaisussa. Opiskelija sitoutuu opiskeluun ja löytää motivaation opiskeluunsa. Hän oppii asettamaan omia tavoitteitaan ja työskentelemään tavoitteellisesti.

Opiskelija

- tunnistaa oman oppimisensa vahvuuksia sekä kehittämishaasteita
- löytää itselleen sopivia opiskelutekniikoita ja oppimis- ja työskentelytyylejä
- osaa opiskella ja työskennellä itsenäisesti, parin kanssa ja ryhmässä
- löytää ratkaisuja käytännön ongelmatilanteisiin.

Opetusmenetelmät

Luovat ja toiminnalliset opetusmenetelmät

VIESTINTÄ JA VUOROVAIKUTUS

Tavoite

Opiskelija viestii ja toimii vuorovaikutustilanteissa itselle soveltuvimpia kommunikointimenetelmiä käyttäen arkielämän ja työelämän edellyttämällä tavalla. Opiskelija osaa käyttää hänelle ominaisinta vuorovaikutustapaa päivittäisissä toiminnoissa.

Opiskelija

- osaa toimia vastavuoroisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- ilmaisee itseään arkielämän ja työelämän edellyttämällä tavalla suullisesti, kirjallisesti tai yksilöllisten kommunikaatiomenetelmien avulla
- käyttää viestintätilanteissa yksilöllisten tarpeiden mukaisia puhetta tukevia tai korvaavia kommunikaatiomenetelmiä ja niihin liittyviä apuvälineitä
- löytää oman ilmaisunsa vahvuudet ja uskaltautuu kokeilemaan uusia ilmaisumuotoja
- ymmärtää suullista ja kirjallista viestintää arkielämän ja työelämän edellyttämällä tavalla
- osaa hyödyntää erilaisia viestintävälineitä, kuten kirjallisuutta, elokuvia, teatteria, radiota ja tietoverkkoja hankkiakseen tietoja, elämyksiä ja kokemuksia.

Opetusmenetelmät

Luovat opetusmenetelmät esim. draama ja musiikki, yksilö-, pari- ja ryhmätyöskentely, projektityöskentely

TOINEN KOTIMAINEN KIELI JA/TAI VIERAAT KIELET

Tavoitteet

Opiskelija kehittää kielitaitoaan siten, että hän voi hyödyntää sitä elinikäisessä oppimisessa, työelämässä ja arkielämässä.

Opiskelija

- tuottaa ja vastaanottaa viestejä ymmärrettävästi toisella kotimaisella kielellä ja/tai vieraalla kielellä
- ymmärtää kielitaidon merkityksen muuttuvassa maailmassa
- hyödyntää kielitaitoaan arkielämän toiminnoissa.

Opetusmenetelmät

Toiminnalliset opetusmenetelmät, yksilö-, pari- ja ryhmätyöskentely, käytännön harjoittelu ja harjoitustehtävät

MATEMATIIKKA

Tavoitteet

Opiskelija hankkii edellytystensä mukaiset matematiikan taidot, joita hän tarvitsee arkielämän ja työelämän edellyttämässä laskutoimituksissa.

Opiskelija

- osaa arkielämässä ja työelämässä tarvittavia käytännön matematiikan taitoja
- käyttää laskinta ja muita apuvälineitä laskemisessa.

Opetusmenetelmät

Toiminnalliset opetusmenetelmät, yksilö-, pari- ja ryhmätyöskentely, käytännön harjoittelu ja harjoitustehtävät

TIETOTEKNIikka

Tavoitteet

Opiskelija hankkii edellytystensä mukaiset tietotekniikan taidot, joita hän tarvitsee arki- ja työelämässä.

Opiskelija

- käyttää tarvittaessa opastettuna tietokonetta apuvälineenään
- osaa käyttää tietoverkkoa turvallisesti
- hyödyntää tietoverkkoa elinikäisessä oppimisessa, työssä ja arkielämässä.

Opetusmenetelmät

Yksilö-, pari- ja ryhmätyöskentely, käytännön asioimisharjoittelu ja harjoitustehtävät

Toimintakyvyn edistyminen

YHTEISKUNNASSA TOIMIMINEN

Tavoitteet

Opiskelija tuntee keskeiset yhteiskunnan palvelut ja osaa hyödyntää niitä omassa elämässään henkilökohtaisen elämäntilanteen mukaisesti. Opiskelija tuntee omia oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan ja toimii yhteiskunnan jäsenenä. Opiskelija osallistuu oman lähiyhteisönsä toimintaan.

Opiskelija

- käyttää yhteiskunnan palveluja oman elämäntilanteensa mukaisesti
- asioi ja suunnittelee oman kotikuntansa viranomaisten ja muiden toimijoiden kanssa omien tukipalvelujensa toteuttamista
- toimii yhteiskunnan ja lähiyhteisönsä jäsenenä
- toimii omien oikeuksiensa ja velvollisuuksiensa mukaisesti.

Opetusmenetelmät

Toiminnalliset opetusmenetelmät ja yksilö-, pari- ja ryhmätyöskentely.

ITSETUNTEMUS JA SOSIAALISET TAIDOT

Tavoitteet

Opiskelija ottaa vastuuta omaa elämäänsä koskevista ratkaisuista. Opiskelija vaikuttaa omaan elämäntilanteeseensa ja tulevaisuuteensa. Opiskelija arvioi omien edellytystensä mukaisesti toimintakykyään ja elämäntilannettaan. Opiskelija rakentaa realistista ja myönteistä minäkuvaa sekä vahvistaa itsetuntoaan. Hän toimii omien edellytystensä mukaisesti sosiaalisissa tilanteissa.

Opiskelija

- arvioi omia kykyjään ja suorituksiaan itselleen soveltuvalla tavalla
- tunnistaa omia vahvuuksiaan, voimavarojaan ja kehittämistarpeitaan
- hahmottaa omaa erityisen tuen tarvettaan ja toimintakyvyn rajoituksiaan ja osaa hyödyntää tarvittaessa tuki- ja avustajapalveluita
- rakentaa realistista ja myönteistä minäkuvaa ikävaihe ja toimintakyky huomioiden
- vahvistaa omaa itsetuntoaan
- toimii vuorovaikutteisesti erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa
- käyttäytyy suvaitsevasti ja ymmärtävästi muita kohtaan
- arvostaa itseään sekä muita tasavertaisina yhteiskunnan jäsenenä.

Opetusmenetelmät

Toiminnalliset opetusmenetelmät ja yksilö-, pari- ja ryhmätyöskentely.

ARKIELÄMÄNTAIDOT JA ITSENÄISEN ASUMISEN VALMIUDET

Tavoitteet

Opiskelija selviytyy arkielämään ja asumiseen liittyvistä jokapäiväisistä toimistaan mahdollisimman itsenäisesti. Opiskelija hyödyntää jokapäiväiseen toimintaan liittyviä tukipalveluita, apuvälineitä ja avustajapalveluita. Opiskelija kykenee ottamaan vastuuta omasta elämästään omien edellytystensä mukaan.

Opiskelija

- suunnittelee ja valmistaa kykijensä mukaisesti terveellistä sekä taloudellista kotiruokaa sekä edistää omaa hyvinvointiaan oikeiden ruokailutottumusten avulla

- huolehtii henkilökohtaisesta hygieniastaan, pukeutumisestaan ja ulkoisesta olemuksestaan
- pitää yllä vuorokausirytmiansa, seuraa ajankäyttöään ja noudattaa aikatauluja
- luo itselleen viihtyisän ja turvallisen asuinympäristön ja pitää siitä huolta
- käyttää rahaa mahdollisimman itsenäisesti sekä tekee arkielämään ja itsenäiseen asumiseen liittyviä ostoksia
- tekee omaa arkielämää koskevia päätöksiä ja valintoja
- hyödyntää jokapäiväisessä elämässään tarvitsevia tukipalveluja, apuvälineitä ja avustajapalveluita
- löytää itselle soveltuvimman asumismuodon riittävine tuki- ja ohjauspalveluineen
- käyttää liikennevälineitä ja liikkuu mahdollisimman itsenäisesti.

Opetusmenetelmät

Yksilö-, pari- ja ryhmätyöskentely, käytännön työharjoittelu, opintokäynnit ja harjoitustehtävät

VAPAA-AIKA

Tavoite

Opiskelija tuntee erilaisia vapaa-ajanviettomahdollisuuksia ja osaa viettää vapaa-aikaansa omaa hyvinvointiaan edistävällä tavalla.

Opiskelija

- hyödyntää harrastuksia ja vapaa-aikaansa oman hyvinvointinsa edistämiseksi ja sosiaalisten suhteiden luomiseksi
- tutustuu erilaisiin vapaa-ajanviettomahdollisuuksiin
- osaa valita itselleen sopivan harrastuksen
- ymmärtää vapaa-ajan merkityksen työn ja opiskelun vastapainona.

Opetusmenetelmät

Yksilö-, pari- ja ryhmätyöskentely ja tutustumiskäynnit

LIIKUNTA JA MOTORISET TAIDOT

Tavoitteet

Opiskelija edistää liikunnan avulla terveellistä ja aktiivista elämäntapaa sekä ymmärtää liikunnan merkityksen toiminta- ja työkyvyille. Opiskelija selviytyy jokapäiväisistä karkea- ja hienomotorista toiminnoista itselle soveltuvalla tavalla. Opiskelija hyödyntää liikkumisessaan erilaisia apuvälineitä ja avustajapalveluita henkilökohtaisen tarpeen mukaan.

Opiskelija

- valitsee itselleen sopivia liikuntalajeja, joiden kautta saa elämyksiä ja myönteisiä onnistumisen kokemuksia
- omaksuu liikunnan osaksi elämäntapojaan
- hahmottaa kehonsa eri osat ja niiden toiminnan sekä hallitsee kehon osien toiminnot
- selviytyy jokapäiväisistä motorista toiminnoista itselle optimaalisella tavalla
- ylläpitää tai kohottaa omaa fyysistä kuntoa.

Opetusmenetelmät

Luovat opetusmenetelmät, yksilö-, pari- ja ryhmätyöskentely

TERVEYSTIETO

Tavoitteet

Opiskelija omaksuu terveyttä, psyykkistä, fyysistä ja sosiaalista hyvinvointia ja kuntoutumista tukevan elämäntavan.

Opiskelija

- edistää ravinnon, liikunnan ja terveellisten elämäntapojen avulla omaa hyvinvointiaan
- huolehtii omasta terveydestään ja psyykkisestä sekä fyysisestä hyvinvoinnistaan
- toimii psyykkistä jaksamistaan edistävällä tavalla
- käyttää omaa terveyttään ja kuntoutumistaan tukevia terveydenhuollon palveluita
- toimii vastuullisesti ihmissuhteissaan.

Opetusmenetelmät

Yksilö-, pari- ja ryhmätyöskentely

TAIDE JA KULTTUURI

Tavoitteet

Opiskelija hankkii monipuolisia taidekokemuksia ja tutustuu itselle sopivin menetelmin taiteen erilaisiin ilmenemismuotoihin. Opiskelija oppii hyödyntämään omassa elämässään taidetta ja käyttämään kulttuuripalveluja.

Opiskelija

- osallistuu omista lähtökohdistaan oman koti- tai kouluuyhteisönsä ympäristön kehittämiseen tai uudistamiseen
- löytää uusia tapoja ilmaista itseään, ajatuksiaan ja tunteitaan esim. musiikin, liikkeen ja tanssin, draaman, sanataiteen tai kuvataiteen keinoin
- hyödyntää taidetta ja kulttuuripalveluja omassa elämässään.

Opetusmenetelmät

Toiminnalliset ja luovat opetusmenetelmät, yksilö-, pari- ja ryhmätyöskentely, teemapäivät ja tutustumiskäynnit

Työelämävalmiudet

TYÖELÄMÄVALMIUDET JA TYÖELÄMÄÄN VALMENTAUTUMINEN

Tavoitteet

Opiskelija hankkii työelämävalmiuksia tutustumalla erilaisiin työtoimintoihin ja löytää omien edellytystensä mukaisia työtehtäviä, tapoja tehdä työtä sekä soveltuvan työpaikan. Opiskelija työskentelee aidossa työympäristössä valmentautuen työtehtävien suorittamiseen ja työelämään. Opiskelija osaa toimia työyhteisön toimintaohjeiden mukaisesti. Opiskelija hyödyntää tarpeittensa mukaisia tukimuotoja työllistymisessään.

Opiskelija

- hankkii käytännön työkokemuksia työpaikalla ja löytää oman tapansa tehdä työtä
- omaa käsityksen itsestään työntekijänä
- tuntee työyhteisön keskeisiä toimintaohjeita ja sääntöjä, kuten työnantajien ja työntekijöiden oikeudet ja velvollisuudet
- toimii työyhteisön jäsenenä
- on perehtynyt erilaisiin, itselle soveltuviin tapoihin tehdä työtä
- hallitsee edellytystensä mukaisesti käytännön työtehtävissä tarvittavat työmenetelmät
- tuntee työtehtäviensä työturvallisuuteen liittyvät ohjeet ja osaa noudattaa niitä
- tunnistaa vahvuutensa ja tuen tarpeensa työntekijänä
- löytää edellytystensä mukaiset työtehtävät ja työympäristön yhteistyössä tukiverkostonsa kanssa
- hyödyntää tarpeittensa mukaisia työllistymiseen ja työn tekemiseen liittyviä tukitoimia ja -palveluita.

Opetusmenetelmät

Toiminnalliset ja luovat opetusmenetelmät, yksilö-, pari- ja ryhmätyöskentely, teemapäivät ja tutustumiskäynnit

Valinnaiset opinnot

Opiskelijan tulee sisällyttää koulutukseensa valinnaisia opintoja, joiden tavoitteet ja arviointi tulee myös sisällyttää opiskelijan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan. Valinnaiset opinnot voivat olla opiskelijan kiinnostuksen ja tarpeiden mukaan ammatillisia opintoja tai lukio-opintoja. Opinnot voivat sisältää myös muita opintoja, työelämään valmentautumista tai harrastuksia, jotka tukevat koulutuksen tavoitteita ja opiskelijan jatkosuunnitelmia. Valinnaiset opinnot tukevat opiskelijan ammatillista kasvua, hyvinvointia tai kuntoutumista.

ARVIOINTI

Vammaisten opiskelijoiden valmentavan ja kuntouttavan koulutuksen alkuvaiheessa on tärkeää selvittää opiskelijan vahvuudet ja aikaisemmin hankittu osaaminen, tuen tarpeet ja kehittämisalueet sekä opiskelijan omat tavoitteet koulutukselle. Toimintakyvyn ja osaamisen selvittämiseksi tulee käyttää monipuolisia menetelmiä, kuten aikaisempia tutkimuksia ja lausuntoja, havainnointia, kokeiluja, opiskelijan itsearviointia sekä tarvittaessa testauksia ja kartoituksia. Opiskelijan tilannetta ja toimintakykyä selvitetään fyysisestä, psyykkisestä, sosiaalisesta ja toiminnallisesta näkökulmasta.

Opiskelijan vahvuudet, aiemmin hankittu osaaminen, tuen tarpeet ja tavoitteet ovat pohjana opiskelijan henkilökohtaisten tavoitteiden laatimisessa, opintojen sisältöjen ja toteutuksen suunnittelussa sekä tarvittavan ohjauksen ja tuen määrittämisessä. Nämä kirjataan opiskelijan henkilökohtaiseen opetuksen järjestämistä koskevaan suunnitelmaan ja henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan.

OPINTO-OHJAUS

Opinto-ohjauksen tavoitteena on, että opiskelija saa riittävästi tietoa koulutuksestaan ennen opiskelun aloitusta ja sen aikana. Opiskelijan tulee tietää koulutukseen sisältyvät opinnot ja niiden valinnan mahdollisuudet. Lisäksi tavoitteena on, että opiskelija osaa toimia oppilaitosyhteisössään, osaa kehittää opiskelu- ja vuorovaikutustaitojaan ja itsetuntemustaan sekä arvioida omaa toimintaansa ja tuotoksiaan. Hän osaa suunnitella opintonsa, laatia henkilökohtaisen opiskelusuunnitelmansa yhteistyössä opettajan kanssa ja ottaa vastuun opinnoistaan. Hän osaa seurata opintojensa etenemistä ja hakea tukea opintojensa suunnitteluun.

Opiskelija osaa tehdä koulutusta ja elämänuraa koskevia valintoja ja ratkaisuja. Hän tunnistaa opiskeluunsa ja elämäntilanteisiinsa mahdollisesti liittyviä ongelmia ja osaa hakea niihin tukea. Hän osaa käyttää yhteiskunnan tarjoamia opiskelijahuollon palveluita ja muita ohjaus-, neuvonta- ja tietopalveluita. Tavoitteiden saavuttamista tukee koulutuksen järjestäjän velvoite tiedottaa alaikäisen opiskelijan huoltajille ammatillisesta koulutuksesta ja opiskelijan opintojen etenemisestä.